

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

2
2024

SPD
1893

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 770350 143400 8

4,40 €

GORSKI VELIKANI
Mont Blanc

Z NAMI NA POT
Islandija

IZ PLANINSKE ZALOŽBE - IZDELEK MESECA MARCA

PO POTEH XIV. DIVIZIJE, Franci Horvat

Planinsko-zgodovinski vodnik *Po poteh XIV. divizije* je posebnost. Opisane so poti in dostopi, ki so jih prehodili partizani na zgodovinskem pohodu. Dopolnjujejo jih fotografije in zemljevidi, ki dajejo vodniku poseben čar. Vodnik je zastavljen uporabno. 28 etap je opremljenih s kratkimi in jedrnatimi pohodniškimi dejstvi o poti z vsemi klasičnimi izletniškimi podatki: izhodišem, dolžino, zahtevnostjo posameznega pristopa, mejnik etape ipd. Po drugi strani nas seznanja z zgodovinskim kontekstom ter pozornost namenja naši naravni in kulturni dediščini ob poti.

Format: 130 x 210 mm; integralna šivana vezava

CENA: V času od 1. 3. 2024 do 31. 3. 2024 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 40-odstotnim popustom: 13,14 €* (redna cena: 21,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

HODIM, TOREJ GREM, Marjan Bradeško

Hodim, torej grem je izjemna knjiga avtorja Marjana Bradeška, ki se brez zadržkov priključuje izjemnim imenom slovenske gorniške literature. S pretanjenim občutkom za besedo Marjan Bradeško ustvarja podobe in v bralcih vzbuja občutke, ki neustavljivo vabijo v naravo in gore. Četudi je knjiga leposlovna, bodo bralci v njej našli dovolj navdiha za odkrivanje prelepih koncev v gorah in tudi širše. Avtor namreč v 32 zgodbah opisuje svoje poti od kraških goličav Slovenske Istre do Triglava, od mračnih grap predgorja Julijskih Alp do haloških gričev. Zadrži se med domačimi polhograjskim griči, bralca pa povabi tudi čez mejo, v Zahodne Julijce in v Ziljske Alpe. Med branjem doživljamo njegove vtise iz pohodov med polji sivke v Provansi ali med jezери v Pirenejih, na koncu pa se avtor odpravi na nekaj večdnevnih pohodov po Slovenski planinski poti.

Format: 160 x 240 mm; 160 strani, integralna šivana vezava

Redna cena: 27,90 €.

V prednaročilu, ki velja do izida (predvidoma sredi februarja), bo knjigo mogoče kupiti z 20-odstotnim popustom, po ceni 22,32 €.

INFORMACIJE · NAKUP · NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur (v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 124. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Miha Pavšek, Andrej Trošt

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 44 EUR, 68 EUR za tujino, posamezna številka 4,40 EUR, poletna številka 5,50 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (33,00 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Proti vrhu Mont Blanca

Foto Damir Šantek

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

PZS in PU

Te zimske dni sem obiskal enega od vrhov na Pokljuki z lepimi razgledi na Julijce in Karavanke na drugi strani doline Save. Kot vedno, ko se odpravim v gorski svet, kjer je več obiskovalcev, me zanima, kako se ljudje tam obnašajo. Kakor so mi misli tekle na turi, bodo tudi tule, pri čemer bom svoja stališča malce pokomentiral.

S parkirišča je do planinske kočice vodila široka shojena gaz. Sledi so kazale, da je nekdo tu hodil s krpjami, kar je na utrjeni gazi povsem nepotrebno. Krplje so za celec, za sneg, kjer ni hodil še nihče, oziroma tam, kjer se udara. Hoja s krpjami po trdem ni udobna in je naporna. Nič posebnega, si rečem, saj sem take sledi videl tudi v sosednji Italiji.

Pri vzponu sem prehitel prijaznega turnega smučarja, ki je noge s smučmi precej dvigoval, namesto da bi le drsel. S tem izgubljam več energije, kot je treba, lažje je, če le drsimo.

Pri planinski koči sem se na kratko ustavil na poti navzgor in navzdol. Na klopcih so sedeli planinci precej na široko, čeprav bi bilo prostora še za koga od prisotnih. Usedel sem se na nahrbtnik in malce popil. Lažje bi bilo seveda sedeti na klopci. A posluha za to ni bilo, čeprav smo se spogledovali. Tule nimam pametnega komentarka. Takšni časi so.

Na vrh je vodila globoka gaz, ki je bila takoj na začetku rumena od lulanja. Dobro, od množice psov na turi ne moreš pričakovati, da se bodo umaknili meter stran iz gazi, od človeka pa bi. No, morda je bila nuja prevelika.

Na ozki gazi so planinci naredili stopinje, ki so jih tisti, ki so se že vračali z vrha, podrli. Nenapisano pravilo je, da ne sestopamo po utrjeni gazi, saj s tem otežimo vzpon, seveda pa to ni vedno možno. Bolj moteče je bilo, da so hodili tudi po turnosmučarski gazi. Ta je običajno speljana ob gazi pešakov. In ta je namenjena le turnim smučarjem! Po tej se res ne hodi! Psi na turnih smučinah težje grabijo, če so vmes luknje. Kje je rešitev? Da greš pač tja, kjer je manj obiskovalcev, ali pa da tistim, ki gazi uničujejo, poveš, naj tam ne hodijo. Če zaleže.

To, da nekateri ves čas in na ves glas telefonirajo, je v današnjih časih pač stalna praksa in tega se očitno ne da preprečiti. Bolje bi vsekakor bilo, da bi se ozrli v lepoto gorske narave in jo tiho občudovali. Videli bi marsikaj – lepega. Še enkrat povem, kako mi je bilo všeč na Japonskem, kjer so razvili takšno kulturo, da glasno telefoniranje ni primerno, ker moti ostale, zato v javnosti nihče ne govori, še posebej ne na glas.

Na grebenu, kjer so se odprli razgledi, je nekdo v celnem snegu ob gazi narisal moški spolni organ. Tudi to bi težko komentiral. Morda je ta nadobudni slikar zamenjal svež sneg z ogledalom, kdo bi vedel. Bolj všeč mi je bilo na eni mojih naslednjih tur, ko je nekdo v sneg narisal veliko srce.

Na vrhu je v večji skupini planincev nekdo vprašal, kje je Golica. Vsi so gledali v smeri Karavank, vključno s fantom, ki je imel na nahrbtniku dva cepina (na ta vrh ni bil potreben niti eden), pa nihče ni vedel. Lepo je, da ljudje hodijo v gore, tako jih bodo tudi bolje spoznali. Najbolj smešno mi pa je, kako se nastavljajo objektivom in krilijo z rokami in nogami – seveda za všečkanje. Mojega komentarka, da se mi zdi to povsem butasto, seveda ne boste vzeli za resno.

Ko takole razmišljam o gorohodenju, ne morem mimo sprememb, ki se dogajajo – predvsem v zadnjem času po koroni – in se jim nekateri tako čudijo. Potem se spomnim, kako je bilo pred sto leti, ko so drenovci preplezali Slovensko smer v Triglavu in jih je znani politik in pisatelj na Kredarici nahrtil z besedami, da bi jih najraje klofnil. Pa kako smo včasih hodili in plezali brez čelad, danes pa je to samoumevno. Pa kako so bile gore v petdesetih in šestdesetih letih prav tako množično obljudene, vsi so hodili tja gor. In članov PZS (Planinska zveza Slovenije) je bilo čez 100.000 in tudi naročnikov Planinskega vestnika (PV) je bilo čez 10.000. Kje daleč zadaj so zdaj ti časi?

Dejstvo je, da so spremembe stalnica, in s tem se pač moramo sprijazniti. Žal je tudi zelo verjetno, da teh mojih komentarjev tisti, ki hodijo na take ture, ne bodo brali. Vseeno jih vabim, da se ob začetku leta pridružijo naši veliki družini, ki je zbrana v PZS (Planinci Zarišemo Srce) in postanejo naročniki PV (Planinci Vemo). Ne bodo razočarani.

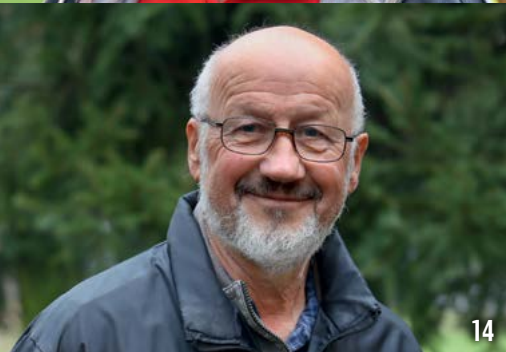
Vladimir Habjan

4

10

14

19

24

32

1 UVODNIK PZS in PU

Vladimir Habjan

4 ODPRAVA Spomini na Tirič Mir

Miro Štebe

10 INTERJUJ Miro Šušteršič – Čeha

Vladimir Habjan

14 INTERJUJ Janez Šušteršič

Vladimir Habjan

19 GORSKI VELIKANI Uspeh ni dokončen, neuspeh ni usoden

Damir Šantek

24 POTOPIŠ Kjer so jezera kot pivo

Klemen Belhar

31 ZAŠČITA NARAVE Iz zgodovine naravnih parkov

Marija Mojca Peternel

32 Z NAMI NA POT Otok čudežev

Iskra Jovanović

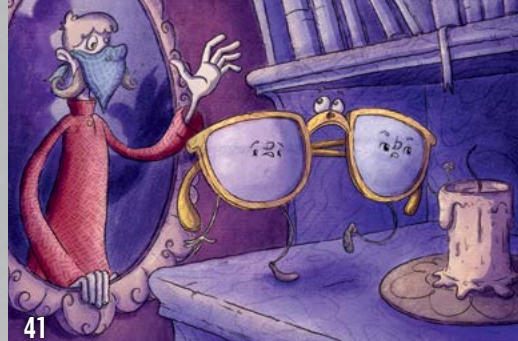
41 PLANINČKOV KOTIČEK Nepozabna izkušnja pozabljenih očal

Kristina Menih

44 NAŠE ZELO ZAHTEVNE POTI Če se ne da več skozi vrata, pa skozi okno

Dušan Škodič

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

41

44

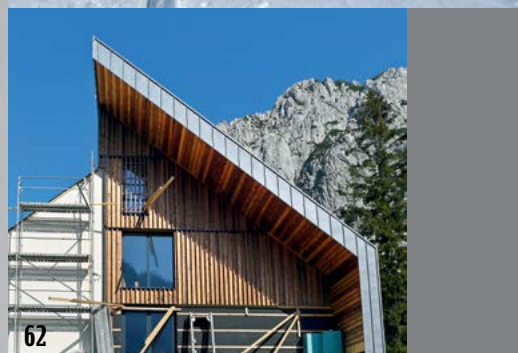
50

54

58

62

PRIZNANJA PZS 2023

50 **Moraš imeti srečo,
da imaš srečo ...**

Irena Mušič Habjan

INTERJUJ

54 **Ivana Leskovar**

Zvezdana Bercko

TURNO SMUČANJE

58 **Hoja s smučmi in kožami**

Tone Golnar

KOLUMNNA

62 **Narodnozabavne koč**

Klemen Belhar

RAZISKOVANJE

64 **Odkrivanje tople vode**

Franc Juvan

SKORAJ HUMORESKA

66 **Nenavadna službena pot**

Mateja Pate

MNENJA

69 **Nordijska ali alpska hoja?**

Miha Sok

SPOMINI

70 **U svetlobo**

Mojca Volkar Trobevšek

DOŽIVETJE

72 **Ne delo, garanje**

Marko Matjašič

74 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

76 **U SPOMIN**

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana, Ob
železnici 30a

PRESENTED BY

BANFF CENTRE

MOUNTAIN
FILM FESTIVAL
WORLD TOUR

26.03.24 **LJUBLJANA**
OB 20:00 | Cineplexx

ZAGOTOVITE
SI VSTOPNICE!

BANFF-TOUR.EU

PRESENTED BY

